

je bil) in z višjo žensko obrtno šolo v drugo kategorijo. — Po tem odloku Glavnega prostetnega sveta naj se javijo vse učiteljice ženskih ročnih del, ki imajo pravico na II. kategorijo, po službeni poti z urejenimi dokumenti glede prevedbe v II. kategorijo.

— **Prekinitev službe.** Ker zahteva Glavna kontrola, da mora biti vsaka prekinitev službe, ki je navedena v prošnjah za napredovanje, opravičena (naveden vzrok prekinitve), je odredilo ministristvo prosvete z odlokom O. N. br. 26.475 z dne 12. maja 1930, naj kraljevska banska uprava vrne vsako prošnjo, v kateri niso event. prekinitev podprte s potrebnimi dokazili (uradnimi potrdili o vzrokih prekinitev). — O prednji odredbi je obvestiti vse učiteljstvo s pozivom, naj v lastnem interesu vloga točno in pravilno sestavljene in opremljene prošnje v smislu priobčenih razpisov.

— **Prošnje za premestitve.** Učiteljstvo mora svojim eventualnim prošnjam za premestitev priložiti samo po en izvod službene razpredelnice in izvoda iz »Uslužbenskega lista«. Dokumentov, zlasti originalnih, ni treba prilagati. Službeno oceno pridene sreski šolski nadzornik. Prošnja naj se kolajuje samo s 5 Din. Kolek 20 Din za rešitev se bo zahteval ob morebitni izdaji dekreta o zaproseni premestitvi. Poleg podpisane prošnje naj bo navedena tudi grupa položajne in stopnja osnovne plače.

— **Dvajsetletnico mature na ženskem učiteljskem v Gorici (1910.)** bodemo praznovali s skupnim sestankom v Ljubljani in eventualnim izletom na Bled dne 3. julija t. l. Vse tozadevne podatke daje Nataša Benčina roj. Krebelj, Maribor, Mlinska 30, na katero naj se obrnejo vse, ki se za sestanek zanimajo. Želja organizatorke tega sestanka pa je, da se po možnosti vse dobimo in preživimo skupno par uric.

Obleke kemično čistiti, barva, plisira in like tovarna JOS. REICH.

— **Damašnji številki našega lista** smo priložili prospekt založbe »Modra ptica« o izdaji slovitnega zgodovinskega romana angleškega pisatelja Walterja Scotta »Ivanhoe«. Delo je izšlo v sijajnem prevodu Vladimira Levstika. Dejanje romana se vrši v dobi križarskih vojsk za časa Rikarda Levstičnega. Oprema te knjige bo nadkriljevala vse dosedanje izdaje založbe »Modra ptica«, ki bo s to izdajo omogočila našim čitateljem, da čitajo to zanimivo zgodovinsko delo v odličnem slovenskem prevodu. Naročbo te knjige toplo priporočamo. Naročilnica je priložena prospektu.

Učiteljski pravnik.

— **Plačilni sezname** — pooblastila. Važno. Na zahtevo mesne kontrole mora biti vsako pooblastilo kolkovano z 10 Din in potrjeno od oblasti — sreskega načelnikstva. Kdor ne more osebno podpisati unikat, odnosno duplikata plačilnega seznama, naj izda pravilno sestavljeno, kolkovano in potrjeno pooblastilo, da se mu bodo mogli nakazati in izplačati prejemki pravočasno.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev.** Sklicujemo sestanek pevskega zbora v nedeljo 15. t. m. ob 9. (deveti) uri v Glasbeni Matici. Razgovoriti se hočemo o našem dosedanjem in bodočem delu. Pričakujemo, da se članice in člani polnoštevilno udeležijo tega sestanka. Popoldne po dogovoru skupen izlet v bližino Ljubljane.

Odbor.

Osebnne zadeve.

— **i Stalnost v državni službi so dobili po § 71. zakona o narodnih šolah:** Turnšek-Rojnik Silva, učiteljica v Polzel, Zupančič Josip, učitelj v Dražgošah, Urbančič Justina, učiteljica v Ajdovcih, Tavčelj Avrelja, učiteljica v Selih, Rojce Avrelji, učitelj v Marenbergu, Perčič Angela, učiteljica v Hinjah, Prelog Cecilija, učiteljica v Gornji Radgoni, Presern Stefanija, učiteljica v Beltincih, Luževič Jožefa, učiteljica v Stopercih, Marok Marija, učiteljica v Dobovi, Klun Karolina, učiteljica na Teznu, Hauptman Zora, učiteljica v Dolnji Nemški vasi, Gabrejna Ivanka, učiteljica pri Sv. Miklavžu, Engelman Vladimira, učiteljica v Cerkljah, Čadež Marija, učiteljica v Mokronogu, Benedikt Stana, učiteljica v Skalah, Ambrožič Angela, učiteljica v Vel. Poljani, Stres Boris, učitelj v Prevaljah, Strehovec Pavlina, učiteljica pri Mali Nedelji, Osterc Marija, učiteljica pri Sv. Andražu, Košmerlj Vinko, učitelj v Zagorju ob Savi, Kavčič Jadviga, učiteljica Trbnjah, Jerele Zofija, učiteljica pri Sv. Bolfenku, Božič Antonija, učiteljica v Negovi, Bernik Irma, učiteljica v Runečah.

Mladinska Matica.

— **mm** Uprava Mladinske Matice bo tudi letos razpisovala knjige v zabojih po železni ali avtomobilskih zvezah za več šol skupaj kakor lansko leto. Opustila bo ta način ekspedicije le za tista upraviteljstva, ki so ji to izrecno sporočila. Pri tem se bo uprava

J. MAČEK

v oblekah in površnikih
n a j e e n e š i

LJUBIJANA
Aleksandrova
cesta št. 12.

držala lanskega načrta. Zato prosimo vse naše poverjenike, da pošljejo po knjige na upraviteljstvo osnovne šole na sedežu svoje železniške ali avtomobilske postaje, oziroma da poverjeniki na teh sedežih razpošljejo knjige sosednim šolam, kakor so to storili lansko leto. Vse stroške, ki jih bodo imeli s tem načinom ekspedicije, naj poverjeniki nemudoma naznanijo upravi, da jim jih povrne. Dan ekspedicije se bo sporočil v »Učiteljskem Tovarišu«, ali kjer je potrebno, direktno šolskim upraviteljstvom. — **Uprava Mladinske Matice.**

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Vabilo:

— **SVETOLENARSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v soboto dne 14. junija 1930. ob 10. uri skupno z mariborskim učiteljskim društvom pri Schikerku pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Zaradi obeda se naj prijavijo udeleženci pri tov. Žigartovi pri Sv. Lenartu najpozneje do srede dne 11. junija 1930.

— **SLOVENJEBISTRISKO UČITELJSKO DRUŠTVO** ima svoje zadnje peto zborovanje v tem šolskem letu skupno z mariborskim učiteljskim društvom v soboto dne 14. junija t. l. v Slovenski Bistrici ob 11. uri dopoldne v dvorani okrajne hranilnice. — Ker se ta dan zadnjič snidemo v tem šolskem letu, pričakuje odbor polnoštevilne udeležbe. Tovariši in tovarišice, ki niso še docela poravnali svojih obveznosti, naprošamo, da vsaj do zgoraj navedenega dne to uredijo, da zamore blagajničarka zaključiti svoje knjige. — **Predsednik: Miloš Tajnik.**

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKI OKRAJ** bo zborovalo v soboto 14. junija točno ob 10. uri na Bučah. Poleg običajnega je na dnevnem redu, Poročilo o Učit. domu in UGP, predavanje tov. Kosa »O radiu«, poročilo o seji širjega sosveta in volitev delegatov za obe skupščini. — Ker je to zborovanje zadnje v tem šolskem letu, pričakuje prav obilne udeležbe — **odbor.**

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** bo zborovalo dne 14. junija 1930. v Kočevju — osnovna šola — s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. »O naši Adrijii«, predava tov. Mervič. 3. Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. 4. Slučajnosti. — **Odbor.**

— **SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO UJU — LJUBLJANA-OKOLICA** — zahodni del bo zborovalo v soboto 14. junija 1930. ob 10. uri na osnovni šoli na Vrhniki. Na dnevnem redu je poročilo vodstva, predavanje, volitev delegatov in drugo. Pred zborovanjem bo ob 9. uri maša zadržnica za pok. tov. Eg. Schiffererja iz Vrhnike.

— **SKUPNO ZBOROVANJE UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA MARIBORSKI IN LENARSKI ŠOLSKI OKRAJ** se bo vršilo v soboto 14. junija t. l. ob 10. uri predpoldne pri Šmarjeti ob Pesnici, in sicer pri županu in predsedniku tamošnjega krajevnega šolskega odbora g. Alojziju Schikerku. Najprej vsako društvo opravi v kaki pol uri svoje interne zadeve zase, nato sledi ne predolgo skupno uradno zborovanje s predlogi za pokrajinsko skupščino, za tem pa skupen obed. Popoldne pa pride le ena, a tako nam vsem potrebna in zaželjena točka: prijetno in iskreno toplo in polno tovariševanje v čim veselejši družbi. Morda se odločimo tudi za izlet v par minut oddaljeni grad Hrastovec (s točasno rusko gimnazijo). Iz Maribora bo vozil avtobus (2 do 3) ob 9. uri predpoldne z glavnega kolodvora, nazaj pa ob 5. uri popoldne, oziroma po dogovoru. Ponovno prosim vse tov. upravitelje, da mi takoj prijavijo vse udeležence(ce), to pa zaradi skupnega kosila in avtobusne vožnje. Vse tovarišice(ce) še enkrat vabim k najštevilnejši udeležbi, kajti skupno se veseliti, se potožiti in pozabiti na težko prizadele nas stanarinske odtegljaje, to bo parola tega našega izletnega zborovanja. — **Predsednik.**

— **ORMOSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo dne 14. junija t. l. pri Sv. Tomažu. Začetek ob 10. uri.

— **SLOVENJGRASKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v soboto 14. junija t. l. ob 9. uri v osnovni šoli v Slovenjgradu po sledečem dnevnem redu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Poročilo o sejah ožjega in širjega sosveta UJU v Ljubljani in Mariboru (tov. Kopač in Gobec). 4. Ali šola preveč zahteva od otrok (referira tovarišica Gobec Regina). 5. Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. 6. Raznoterosti.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO UJU ZA SODNI OKRAJ ŽUŽEMBERK** bo zborovalo dne 14. junija t. l. ob 10. uri dopoldne v Zagradu s sledečim dnevnim redom: 1. Važne stanovske in šolske zadeve. 2. Izvenšolsko delo učiteljstva. — Poroča tov. Jankovič. 3. O turneji pevskega zbora po Češko-slovaškem. — Poroča tov. Korencan. 4. Volitev delegatov za pokrajinsko skupščino. 5. Slučajnosti. — **Pridite prav gotovo vsi!**

F. Mervar, t. č. predsednik.

— **LOGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo imelo v soboto dne 14. junija 1930. svoje redno društveno zborovanje v osnovni šoli v Cerknici. Pričetek ob 10. uri. Poleg društvenih poročil je na dnevnem redu tudi predavanje tov. A. Verbičeve o končnem rezultatu »Naše prve knjige« po novi delovni metodi. Udeležba obvezna!

Poročila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ DOLNJA LENDAVA** je zborovalo dne 10. maja v Nedelici.

Število članstva 75, navzočih 44 — kljub slabemu vremenu. Na zborovanju je pristopilo 8 tovarišev(ice), izstopil je 1 član. Sedaj šteje društvo 82 članov.

Predsednik društva je otvoril zborovanje ob 10. uri s pozdravnim govorom, posebej je pozdravil na novo pristopivši članici Ido Humerjevo in Bizjakovo ter častita k zaroki tov. Sreša in Zupanove.

Tov. predsednik poda splošno situacijsko poročilo. Pokaže na primerih na nujnost organizacije. Omenja dosedanje uspehe organizacije in obsoja netaktnost onih tovarišev, ki stoje izven organiziranih vrst, a uživajo uspehe organizacije. Poroča še o svojih predlogih k pravilniku.

I. **Dopisi.** Tov. tajnik prečita dopise poverjeništvu. O proračunu potnin se sprejme stališče odbora, da se naj potni stroški delegatov plačujejo iz skupne blagajne poverjeništvu.

II. **Poročila.** Tov. predsednik in tajnik poročata o seji širjega sosveta UJU. Omenita o delu poverjeništvu za izboljšanje materialnega položaja učiteljstva, o seji glavnega odbora v Beogradu, o sporu, ki je nastal med poverjeništvom in uredniškim odborom »Popotnik«.

Tovariš blagajnik je poročal o stanju blagajne. Kljub odvetniškemu opominu je plačal le en član stari dolg. V smislu sklepa običnega zbora bo odbor primoran sodnijskim potom izterjati od dolžnikov. Vse obveznosti pri poverjeništvu še niso poravnane. Blagajnik poziva članstvo k točnemu plačevanju članarine.

Tovariš tajnik poroča o odborovih sejah, ki so se prvič vršile odkar obstoja društvo. Z zadnjim izrednim obnim zborom se je postavil mejnik v društvenem življenju. Začelo se je z delom ter se skuša oddolžiti brezdelju in nesoglasju v prejšnjih letih. Na sejah se je obravnaval predvsem stari dolg. Dolžnike je odbor izročil odvetniku in to na zahtevo članstva. Tajnik obrazloži tudi sklepe, ki so bili sprejeti na odborovih sejah, s katerimi se je članstvo strinjalo. Ti predlogi so:

1. Nečlani nimajo pravice se udeležiti zborovanj.

2. Naj se nečlanom ne pošiljajo stanovski listi.

3. Prihranki pri »Popotniku« naj se uporabijo v svrhu nekake odškodnine članstvu za izostale številke.

4. »Učiteljski Tovariš« naj objavlja poročila o društvenih zborovanjih po nujnosti. Odbor je določil tudi sklicatelje odsekov, ki se pa še niso konstituirali — razen knjižničnega odbora, ki že deluje.

III. Po tajnikovem poročilu je tov. Lovše iz Maribora podal jasno sliko o delovanju UGP, za kar se mu je podpredsednik iskreno zahvalil. Se sklene, da člani UGP pošiljajo denar (5 + 2 Din) in pristopnice naravnost UGP v Mariboru in ne društvu.

IV. Tovariš Drekonja je podal predavanje »Za našo pedagogiko«. Glavna misel predavanja je bila, da se podimo v prahu za tujimi vozovi in temu nasproti, da se nam je treba duhovno popolnoma osvoboditi. Članstvo je bilo z lepo podanim predavanjem zelo zadovoljno. Podpredsednik se mu v iskrenih besedah zahvali in ga prosi, da bi poslal predavanje društvu, ki bi ga poslalo »Popotniku« v objavo. Po predavanju se je vršil razgovor, v katerega so posegali tov. Peternel in Hvala.

V. Za pokrajinsko skupščino sta izvoljena delegata tov. Izidor Horvat in Bela Horvat. Namestnika sta tov. Čehovin in Anica Pavline. Za državno skupščino tov. Horvat Janko, namestnik Sreš.

Tov. Drekonja je sprožil misel, da bi društvo priredilo svojim članom 5dnevni tečaj za ročna dela. Tečaj bi vodil tov. Drekonja, ki ima kvalifikacijo za to. Odbor vzame na prihodnji seji to v pretres.

Prvič na zborovanju se je pokazala aktivnost. Po zborovanju pa se je pokazalo pravo medsebojno tovarištvo.

Peternel, preds. Bela Horvat, t. č. tajnik.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI SREZ LJUTOMER** je zborovalo dne 3. maja 1930. pri Kapeli.

Statistika: Vsega učiteljstva 105, včlanjenih 97, navzočih 60.

Situacijsko poročilo: Tov. predsednik otvori zborovanje s pozdravnim nagovorom na navzoče, ki so v tako lepem številu prišli v ta najlepši kraj našega sreza. V svojem govoru omenja važne dogodke zadnjega časa, s ponosom in veseljem se spominja turneje pevskega zbora slovenskega učiteljstva, ki je žel trijumf za trijumfom pri bratih Čehih. — Nato pozdravi novodošle tovariše in tovarišice z željo, da se naj ne b. samo z vso vnemo oprijeli dela v šoli, ampak se tudi oklenili organizacije.

Zapisnik običnega zbora se prečita in odobri. Tov. predsednik dostavi, da ima izročiti vsemu učiteljstvu pozdrave g. bana, kateremu se je ob priliki otvoritve novega radgonskega mostu poklonila tudi deputacija učiteljstva. Nadalje poroča, da se je sestal knjižnični odbor v Gorenji Radgoni in se določita za referenta pedagoških revij tov. Burja (za Gornjo Radgono) in tov. Stopar, oziroma Karša (za Ljutomer).

Nato so se čitali in obravnavali došli dopisi. Z ožrom na dopis poverjeništvu št. 880 z dne 21. marca 1930. se sklene, da ostanemo pri starem načinu plačevanja potnine delegatom za pokrajinsko in glavno skupščino, t. j. iz društvene blagajne. — Drugi dopisi so se vzeli na znanje.

MIROSLAVA LEITGER

LJUBLJANA, JURČEV TRG ŠTEV. 3.
Izdolovanje ročnih in strojnih
vezenin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloga
DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

Sledilo je poročilo tov. predsednika Mavriča o seji širjega sosveta v Mariboru, kateremu so navzoči sledili z velikim zanimanjem. — Tov. Horvatič, ki se je udeležil turneje učiteljskega pevskega zbora na Češko-slovaško, je nato v zelo interesantnem predavanju poročal o sprejemu na Češkem, o nastopih zbora in o zanimivosti posameznih mest. Njegova izvajanja so žela splošno odobravanje.

Reševale so se še stanovske zadeve, in sicer:

a) Glede kmetijsko-nadaljevalnih šol je bil sprejet sledeči sklep: »Učiteljsko društvo za politični srez Ljutomer je na svojem zborovanju soglasno sklenilo, da naj poverjeništvu deluje z vsemi sredstvi na to, da Kmetijska družba spremeni svoja pravila v toliko, da postanejo učitelji lahko zopet redni člani Kmetijske družbe z aktivno in pasivno volilno pravico, zlasti pa, da družba razveljavi sklep glavnega odbora z dne 30. januarja 1930. glede izrednega članstva, ker je isti za učiteljstvo naravnost poniževalen in sramotilen.«

b) Tov. predsednik predlaga, da bi ena izmed tovarišev, ki poučuje po Fleretovi čitanki, na prihodnjem zborovanju poročala o svojih uspehih.

c) Ker se tov. Cujnik v zadnjem času ne udeležuje zborovanj, se določi za referenta za izvenšolsko delo tov. Resman.

č) Prihodnje zborovanje se vrši pri Sv. Juriju ob Ščavnici v sredo 4. junija 1930.

K. Mavrič, Anica Sterger,
t. č. predsednik. t. č. tajnica.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO UJU ZA SODNI OKRAJ ŽUŽEMBERK** je zborovalo dne 10. maja 1930. na Selih pri Šumberku. Kljub slabemu vremenu in silno slabi poti se je zbralo tam 19 članov in članic, t. j. 63%.

Tov. predsednik je pozdravil zborovalce ter podal nato poročilo o položaju v organizaciji ter o njenem prizadevanju za izboljšanje gmotnega položaja ter odnosih do pravilnika k novemu šolskemu zakonu, ki se baš sedaj sestavlja v Beogradu. Zborovalci so sprejeli vse to z odobravanjem na znanje.

Nato je predaval tov. predsednik Mervar o »Pooku rastlinstva v zvezi z kmetijstvom na podeželskih šolah«. Prav dobro zamišljen referat je žel vsestransko priznanje. Videlo se je, da ga je sestavil učiteljski vrtnar, ki ima krasen šolski vrt in veliko ljubezen do narave. Pri debati o tem predmetu je opozorila tov. Bezljaveja zborovalce tudi na naše domače zdravilne rastline, ki rastejo povsod po naših krajih.

V lepo zasnovanem predavanju je nato povedla tov. Fr. Bezljaveja zborovalce na Francosko in v severno Italijo. Potovanje so pojasnjevale prekrasne razglednice iz raznih delov Italije in Francije.

Tov. predsednik se je predavateljici za lepo predavanje pristočno zahvalil.

Prihodnje, in to zadnje zborovanje se bo vršilo po sklepu članstva v Zagradu meseca junija. Natančnejši program bo pozneje objavljen.

— **ŠOŠTANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 8. maja v Šoštanju. Udeležba: Od 53 članov navzočih 41, t. j. 77%.

Situacijsko poročilo. Tov. podpredsednik otvori zborovanje, pozdravi članstvo, imenoma na novo pristopivšo tovarišico Bernik Irma in gosta Blagovića Bogoljuba ter poda kratko situacijsko poročilo, v katerem ugotavlja, da se je pri izvršnem odboru v zadnjem času obrnilo na bolje, da so dela agilnejša in smotnejša, to pa največ po zaslugi našega poverjeništvu.

Poročilo o učiteljskem domu. Tov. Vodenik iz Maribora nas je seznanil поблиže z našo gospodarsko ustanovo. Učiteljskim domom, ter nam opisal njeno dosedanje delovanje. Iz njegovih izjavljanj smo spoznali, da je ta naša ustanova v dobrih in pridnih rokah, kar dokazuje tudi njen velik razmah v primeroma kratki dobi. Vse premalo se zavedamo, da je in ostane naša moč le v skupni požrtvovalnosti. Naše društvo je pokazalo svoje polno umevanje pomena te naše institucije s tem, da je že pri zadnjem zborovanju glasovalo za korporativen prisop članov k Učiteljskemu domu.

Na kratko nas je poročevalec informiral tudi o naši najmlajši gospodarski ustanovi, o Gospodarski poslovalnici. Tudi te se šole premalo poslužujejo, četudi jim naročanje potom poslovalnice ne dela nobenih težkoč.

Za informativno poročilo se podpredsednik tovarišu poročevalcu najlepše zahvali.

Poročilo o seji širjega sosveta. V tem poročilu nam poda podpredsednik svoje vtise s seje širjega sosveta v Mariboru, pri čemer se dotakne vseh važnejših zadev, ki so nastopile v zadnjem času doma in v Beogradu. Članstvo je pozorno sledilo njegovim izjavljanjem, posebno onim, ki se tičejo našega gmotnega položaja.

V debati opozarja tov. Mlinšek na nekatere točke novega pravilnika Udruženja, ki bi se morale spremeniti, in sicer: 1. Glede imenovanja naj bi ostalo vse pri starem. Naziv sresko učiteljsko društvo ni točen, ker srez obsega lahko več društev.

2. Izvršni odbor naj se ukine! Eksekutivno naj prevzame ožji odbor upravnega odbora, da bodo s tem onemogočena nesoglasja, ki so se doslej večkrat pojavljala med obema korporacijama, ne ravno v naš prid.

Tov. Vrečko se ne strinja s stališčem poverjenstva do Pedagoške centrale, češ, da centrala nima nič skupnega s poverjenstvom, ker je samostojna enotnost, ker dela to mnenje vtis omalovaževanja te ustanove ter poudarja, da je ta institucija velevažen činitelj za samoizobrazbo učiteljskega in vsaj tako pomemben kakor pevski zbor.

Nadalje graja indolentnost nekaterih članov in društev, ki izkazujejo ogromne zaostanke v plačevanju članarine, in vprašuje, kdaj bodo ta društva te zneske plačala. Smatra ta postopek za skrajno nekoligialnost in mora biti temu enkrat konec.

Zato stavi sledeči predlog: Pozivamo poverjenstvo, da nemudoma, najkasneje pa do 1. septembra, t. j. do pričetka prihodnjega poslovnega leta izterja z vsemi dani sredstvi vse dožne zaostanke. V negativnem slučaju naj društvo od določenega časa dalje zadrži vse prispevke, določene za poverjenstvo, v blaginji. — Isto naj velja za društvo. Do konca junija se morajo poravnati vsi dolгови, in sicer naj dolžnika kot člana črta. Oba predloga se sprejemata soglasno.

Glede Mladinske Maticice in »Našega roda« se članstvo strinja s predlogom, ki ga z ozirom na združitev obeh predlaga tov. Maji v 36. številki »Učit. Tovarša«.

Samoizobraževalna akcija. Na dopis poverjenstva glede dekliških krožkov se ugotavlja, da deluje v tekočem šolskem letu samo eden dekliški krožek, in sicer v Plešivcu z 9 članicami. Vodi ga tovarišica Stoparjeva, šolska upraviteljica istotam.

Služajnosti: Posebnih predlogov ni. Prihodnje zborovanje bo 5. junija v Velenju.

Frano Rejec, Mlinšek Fran,
t. č. podpreds. t. č. tajnik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREČA MARIBOR DESNI IN LEVI BREG je imelo svoje četrto zborovanje dne 8. marca 1930. v Mariboru. Od 131 članov je bilo navzočih 91, t. j. 70%. Vseh šol je 35, štiri niso bile zastopane.

I. Tovariš predsednik Mirko Vauda je uvodoma prisrčno pozdravil vse navzoče, posebno novo pristopivše člane: Alfonza Zeilhoferja iz Limbuša, Franca Kašperja iz Dobrove, Nado Bobičevo iz Ruš in Ivana Hleba od Sv. Križa. Želi jim, da se v našem društvu čim najbolj počutijo. Istotako pozdravlja g. prvega državnega pravdnika dr. Jančiča, ki se je odzval povabilu ter prišel predavati o mladinskem šolstvu.

II. Zapisnik zadnje seje je bil sprejet. Dopisi so bili prečitani in se je sklenilo sledeče:

1. Pevskemu zboru nakažemo znesek 200 Din.

2. S predlogom novomeškega društva, da naj bi se plačevali delegati za skupščine iz skupne blagajne poverjenstva se ne strinjamo.

3. Delegati naj zastopajo projekt pravil pov. UJU Ljubljana. Udrženje naj tvorijo 9 sekcij, ki bi se krile s teritorijem banovin.

4. Obširneje je bil obravnavan dopis o sporu med poverjenstvom in uredniškim odborom zaradi odklonitve objave gotovih člankov v »Popotniku«. Zadeva je bila obravnavana strogo le kot dopis poverjenstva, čijega korak je v celi zadevi članstvo enoglasno, brez vsakih izpadov na osebnosti ali kake ideologije odobravalo, kajti ne moremo pustiti, da se po naših pedagoških listih blati naš lastni stan.

5. Tovariš predsednik opozarja na nabitost članov za Mladinsko Matico in »Naš rod«.

6. Sprejet je bil naslednji predlog tov. Šijanec: »Po preteku dolge vrste let se je pristopilo k reviziji uradniškega zakona naše države, ki bo obenem po možnosti izenačila službene pogoje, položaj in prejemke vseh uradnikov, torej tudi osnovnošolskega učiteljskega.«

Izkazalo se je, da vodita akcijo za izboljšanje našega materialnega stanja za vse učiteljske v državi tovariša poverjenik Andrej Skulj in urednik Ivan Dimnik. Kdor je pazno prečital zadnje številke »Učit. Tovarša«, se je prepričal, da sta se oba tovariša temeljito pogledala in vsestransko proučila to za nas velevažno vprašanje.

Učiteljsko, združeno v učiteljskem društvu Maribor, desni in levi breg, se njima za njun trud prav prisrčno zahvaljuje, želeč, da bi vsa akcija vztrajno in dobro izvedla do uspešnega konca.

III. Sledilo je zanimivo predavanje prvega državnega pravdnika g. dr. Jančiča o novem kazenskem zakonu, v kolikor se nanaša na sodstvo maloletnikov. G. predavatelj nas je seznanil z novimi določbami zakona in vrtilinami, ki jih isti ima v novi razdelitvi starostnih mej — mlajši in starejši maloletniki — pri kazenskem postopanju, v novem načinu kaznovanja za težja, lažja dejanja in prestopke — potom ukora, odpusta na poskušnjo, ali oddaje v zavod za vzgajanje. Učiteljsko naj po svojih močeh sodeluje pri izvrševanju tega dela zakona, ki sloni v glavnem na pedagoški osnovi.

IV. Za prihodnje zletno zborovanje se je glasovalo deloma za maj, deloma za junij. Ker pa bomo zborovali skupno z lenarskim društvom, bo isto 14. junija t. l. v Šmarjeti ob Pesnici.

Vauda Mirko, preds. Ivan Šeško, t. č. tajnik.

OBLACILNICA ZA SLOVENIJO
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

prilaga svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarov. Državni nemščinski dobi blago tudi na obroke proti predložitvi legitimacij

+ ŠMARSKO - ROGASKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo skupno zborovanje z učiteljskim društvom UJU Gaj za Krapino in Zlatar 3. maja 1930. v Krapini. Bil je to lep učiteljski praznik. Naše članstvo je veselelo obraza in z radostnim srcem vstopalo na postajah rogaške železnice, da si ogleda novozgrajeno progo proti Krapini, da pohiti med bratske hrvatske tovariše. Na krapinski postaji nas je iznenadil lep sprejem. Pozdravu predsednika ondotnega učiteljskega društva tov. Bakliže se je zahvalil naš predsednik tov. Verk in podarjal, da danes nadaljujemo ono delo, ki ga je pred 100 leti započel ilirski pokret, na čelu mu dr. Ljudevit Gaj za ujedinjenje jugoslovenskega naroda in jezika.

V moderni zgradbi krapinske šole se nas je zbralo skupno 80 udeležencev. Bratsko dobrodošlico je izpregovoril predsednik tamošnjega sreskega učiteljskega društva, nakar je zastopnik poverjenstva Zagreb tov. Pestiček iskreno pozdravil zbrano slovensko-hrvatsko učiteljsko, omenjal borbo Ljudevita Gaja in drugih ilircev ter vabil članstvo, naj čuva in neti slogu in edinstvo v mladih jugoslovenskih srcih. — Za zapisničarja sta bila imenovana tov. Stefančios in tov. Vrhovnik.

Soglasno se je sklenilo, da se odpošljejo vdanostne brzojavke Nj. Vel. Kralju, predsedniku ministrskega sveta, prosvetnemu ministru in pozdrav predsedniku UJU Vladi Petroviću.

Ker je bratsko hrvatsko društvo pričelo s svojim zborovanjem že ob 8. uri, so oni že predelali prve 4 točke svojega dnevnega reda, nato je sledila 6 točka referat tov. El. Kukovec: »Delovni program podeželske učiteljice«. Tov. Kukovec je uvodoma izrazila veselje vsega članstva, da se je izvršilo skupno zborovanje s hrvatskim učiteljskim. Živo je naslikala težavno trnjevo pot mlade učiteljice, ki jo zanese usoda na oddaljeno šolo v gorsko vas. Nekaterim se lažje posreči uživati se v podeželske razmere, drugim težje in zato skušajo ob sobotah odleteti in se ob ponedeljskih zopet vrniti v »nesrečni kraj«. Predavateljica toplo priporoča študij kmetske mentalitete in ustanavljanje dekliških krožkov. Sicer pa učitelj mnogo lažje pride med narod nego mlada učiteljica. Predsednik tov. Bakliže se je predavateljici iskreno zahvalil in sporočil, da se bo event. debata o referatu vršila pri prihodnjem zborovanju šmarsko-rogaškega društva.

Nato je tov. Vrhovnik Alojzij predaval o »Reorganizaciji pravil UJU«. Poudarjal je, da mora biti organizacija in pravila takšna, da se bo zadovoljevalo vse članstvo ter govoril: 1. o formi organizacije, 2. o načinu volitve članov uprave. Društva naj določijo in pooblaste delegate, da bo glavna skupščina odločila, ali se naj uprava centralizira, ali bo po banovinah ali sekcijah. Imovina naj ostane v onem okrožju, kjer se je pobirala. Resolucije so bile sprejete soglasno od članstva obeh društev. Predsednik tov. Verk se je zahvalil predavatelju za njegov trud.

Nato je sledil referat tov. (Tomo Kurbusa o pouku v kmetsko-nadaljevalni šoli. Star praktik, ki se že vse življenje živo udeležuje na tem polju, je podal mnogo zanimivega in uporabnega v novi panogi vzgoje kmetske mladine in bil deležen živahnega odobravanja. — Po končanem zborovanju je odšlo vse učiteljsko korporativno pred spomenik dr. Ljudevita Gaja sredi krapinskega mesta, kjer je po nagovoru predsednika tov. Verka položilo slovensko učiteljsko šopek svežih cvetic. Ogledali smo si nato zgodovinske zanimivosti mesta Krapine, ki nam jih je nadvse ljubezno obrazil sivolasi mestni načelnik g. Sluga. Nato nas je popeljal k jamam, kjer so našli krapinskega pračloveka. Na skupnem banketu je svirala godba in menjale so se iskrene napitnice funkcionarjev učiteljskih društev, župana g. Sluge, voditelja šolske poliklinike dr. Cirkvenaca, predsednika šolskega odbora dr. Barbota, učiteljev izven UJU in drugih.

Prihodnje zborovanje bo v sredo dne 4. junija v Rogški Slatini.

Verk Miloš, preds. Tone Stefančios, tajnik.

+ PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 12. maja v Ptuj.

Ob 10. uri je otvoril tov. predsednik izredni občni zbor, razložil navzočim zakaj je treba članom letos plačati 11. obrok članarine, nakar je zbor na predlog tov. Kerberja soglasno sklenil, da se plača še julijski obrok članarine.

V debato so posegali tov. Sel, Čokl, Kerber, Jančič, ki je mnenja, da je plačevanje članarine po mesečnih obrokih najprikladnejše za članske žepce in za poslovanje blagajničarke, ter tov. Predan, ki je predlagal, da naj si zbor svoj predlog tov. Čokla, da društvo šteti pri delegatih, kar se je soglasno sprejelo.

Nato je bil voljen tov. Šterk za delegata za državno skupščino, njegov namestnik je pa tov. Jančič.

Ker je bil s tem dnevni red izrednega občnega zbora izčrpan, zaključil tov. predsednik izredni občni zbor ter otvoril zborovanje z dobrodošlico tovarišici Kafol.

Sledi poročilo o situaciji v organizaciji. V poldrugo uro trajajočem govoru oriše tovariš predsednik vse delo organizacije za osnovnošolski zakon, za pravilnik, ki se pravkar redigira v Beogradu, za izboljšanje gnetnega stanja učiteljskega; poroča o avdi-jenah deputacije, ki se je mudila v Beogradu Veliki teden, ter poudarja, da je ljubljansko poverjenstvo agilno poseglo v vse delo.

Poroča o žalostnih dogodkih, ki so se Veliki teden vršili v kraju blizu Ptuja, pri katerih je bil v življenjski nevarnosti del tamošnjega učiteljskega.

Nazadnje poda še poročilo o seji širjega sosveta, ter konča z apelom na navzoče, da se krepko oprimejo organizacije ter poziva zlasti mlajše učiteljske, da stopi s smotrenim delom na plan.

V debati, ki se je razvila po poročilu, so tovariši in tovarišice: Jančič, Smodič, Pahor, Rudolf, Rusjan, Šestan, obravnavali vprašanje stanarine, ki je sedaj postalo aktualno. Mnogo tovarišev in tovarišic bo ostalo brez po zakonu predpisanih stanarin. Stanovanja pa, ki se učiteljsko nudijo mesto stanarine, pa ne odgovarjajo v največjih slučajih najprimitivnejšim zahtevam civiliziranega človeka.

Nadalje se sklene na predlog tov. Jančiča in tovarišice Kanceler, da se sestanejo upravitelji redno zaradi enotnega postopanja v vseh vprašanih tičočih se šole in učiteljske. Sestanki bodo po nedeljah.

Tov. Dabanak je predaval o temi: »Z razsipanjem se človeške sile moré, s štednjo se uničujejo«.

Referat je bil aktualen in misli o njem izražene globoke. V prvem delu je dokazoval, da so razmere, kakršne vladajo danes v človeški družbi, nastale, ker je izobrazba srca zaostala za izobrazbo duha. V svojih izjavanjih se sklicuje na pisatelje in znanstvenike svetovnega slovesa.

Naslednja poglavja obravnavajo razmerje otroka do doma, otroka v življenju. Dotakne se politike, šole in inteligence, vrzeli, ki je med narodom in inteligenco, ter Mesija, ki ga narod pričakuje.

Žel je za svoja izvajanja odkritosrčno priznanje.

Člani so imeli že v drugič priliko slišati vsestransko izborni izdani referat, ki sta ga podala tovariši in tovarišice iz mlajših vrst. Zato mlade tovarišice in tovariši še mnogokrat na plan!

Debata je bila kratka. Oglasili so se tov. Jarc, Jančič, Šestan, ki je v svojih izjavanjih poudarjal, naj bo šola učilnica in vzgojevalnica obenem.

Po predavanju je tov. Hasl nastopil s svojim meščansko-šolskim zborom, ki je odpel vrsto pesmi precizno in lepo ter pokazal, kake sadove rodi smotreno delo učitelja.

Služajnosti. Odbor društva bo sklical sejo, kateri bodo prisostvovali tudi delegati za skupščine.

Nadalje se govori o Jugoslov. Matici, nabavljajnih zadruhar, razstavi UJU v Beogradu, o Učiteljski tiskarni, o Učiteljski gospodarski poslovalnici ter o Učiteljski samopomoči in o samopomoči za dedo. Tovariš predsednik omeni tudi »Naš rod« in Mladinsko Matico.

Na zborovanju je bilo od 151 vpisanih članov navzočih 92, t. j. 60-93%. V okraju je 165 učiteljic in učiteljev.

D. Šestan, t. č. preds. Konkler V., t. č. tajnica.

+ KOZJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 5. aprila 1930. ob 10. uri pri Sv. Petru pod Sv. gorami.

Statistika: Učiteljskega v okraju je 48, včlanjenih 33, navzočih 20, t. j. 60-6%.

Tov. predsednik otvori zborovanje, pozdravi navzoče in konstatira kljub temu, da je zborovanje na periferiji okraja še prav lepo udeležbo. A vedno eni in isti. Živimo v časih, ko se organizira vse; a mnogi tovariši v našem okraju še ne čutijo te potrebe. Imamo celo dve šoli, kjer ni noben tovariš organiziran.

ad 1. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

ad 2. Prečitajo se došli dopisi.

ad 3. Sledilo je zanimivo predavanje tov. Hernausa »O sodnopravnih odnosih«. Tov. predsednik se mu kot najdelavnejšemu tovarišu najiskrenejše zahvali za res uspešno predavanje.

ad 4. Tov. blagajnik predlaga in prosi, naj že vendar enkrat plačajo članarino. Posebno opozarja zamudnike še iz prejšnjih let. Če ti ne poravnajo do 15. aprila t. l., se jih izterja sodnim putem. Predlog soglasno sprejet.

Sledil je razgovor o uradni okrajni učiteljski konferenci, v katerem se je poudarjalo, da so za marsikatero učitelja zvezane z velikimi denarnimi žrtvami.

Prihodnje zborovanje se vrši meseca junija na Bučah.

Albert Čok, Marija Strašekova,
t. č. preds. t. č. tajnica.

+ POROČILO O ZBOROVANJU UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA BREŽIŠKO-SEVNISKI OKRAJ, ki se je vršilo dne 10. maja t. l. na Senovem.

Od 101 vpisanega člana navzočih 45 (slabo vreme).

Tov. predsednik pozdravlja vse navzoče, posebno pa še tov. Kobala kot zastopnika poverjenstva. Tov. Kobal prinaša pozdrave pov. tov. Skulja in omenja z ozirom na prečitani zapisnik važnost Učit. domov. Priporoča pristop k enemu ali drugemu ter večjo vneto učiteljskega za svoje ustanove. — Na predlog tov. Gajška in Vadalna izvolijo navzoči člani zbiratelja tov. Gajška, ki bo nabiral člane za ljubljanski Učit. dom, ker je ljubljanska center za Posavje.

Nadalje omeni tov. Kobal tudi pomen gospodarskega odseka v posameznih društvih in zborovalci izvolijo v tričlanski gospodarski odsek tov. Vadalna, Gajška in Mavrinovo. — Tov. Vadaln še predlaga, naj bi imela vsaka šola poverjenika, ki bi skrbel za prirejanje iger itd.

Prava Kolinska cikorija

Med čitanjem dopisov prosi navzoče članstvo tov. Kobala za tozadevno pojasnilo. Razvije se pogovor o nabavljajni zadruzi in njenih odtegljajih, ki razjasni naše stališče napram njej. Član nabavljajne zadruge more biti le oni, ki je podpisal pristopnico.

Tov. Kobal poudarja pomen Učit. gospodarske poslovalnice, oriše njeno delo ter poziva učiteljske, da radevolje pristopa k tej koristni ustanovi.

Delegatom za pokrajinsko skupščino sta izvoljena tov. Gajšek in Peterlin, namestnik pa tov. Brenkova in Avsčeva. Delegat je za državno skupščino: tov. Vadaln in Knapič; namestnika tov. Ivanuš in Bonča.

Po izvolitvi delegatov poda tov. Kobal obširno situacijsko poročilo, kateremu slede vsi navzoči z velikim zanimanjem. Navzoči člani so se uverili, da je poverjenstvo storilo vse, kar je v njegovi moči, da se izboljša materialno stanje učiteljskega ter izrečejo na predlog tov. Ferluge poverjenstvu soglasno popolno zaupanje.

Tov. Kobal se v imenu poverjenstva zahvaljuje za zaupnico in zagotavlja navzočim, da je vse, kar je povedal, gola in čista resnica.

Tov. Gajšek omeni še, da bi posamezna društva zaznala že popreje za razne predloge na pokrajinski skupščini, da se zamore na prihodnjem zborovanju o tem sklepati in debatirati.

Tov. predsednik se zahvali tov. Kobalu za zanimivo poročilo in zaključil zborovanje. Jakopec Fr., t. č. preds. Straus M., t. č. tajnica.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ je napravilo 17. maja 1930. pešizlet na Krko, kjer se je imelo vršiti zborovanje. Ob prijazni Krki se je sestalo učiteljsko kočevskega sresa s tovariši s Krke in Polja-Muljava. Po pozdravnih nagovorih je tov. predsednik kratko poročal o seji širjega sosveta v Mariboru z dne 26. aprila 1930. Zaradi premale udeležbe članstva (16%) je bil s tem uradni del zborovanja končan. Razvila se je prav tovariška zabava. Po kosilu je obiskalo članstvo Jurčičev dom in zgodovinsko cerkvico na Muljavi. V najljepši vzajemnosti in prisrčnosti so se vrnili čez Stično in Grosuplje.

H. Kmet, t. č. preds. Čokova, t. č. tajnica.

Nove knjige.

—k Anton Kosi: »Otroška modrost«. I. zvezek. Središče ob Dravi, 1930. Cena 6 Din. — Na knjižni polici mi leži nova Kosijska knjižica: »Otroška modrost«. V imenovani knjižici je zbranih dokaj posrečenih (žal ne vseh) šaljivih zgodbic in razgovorov iz otroškega življenja. Nekatere si je avtor sproti zabeleževal v šoli sredi občevanja z mladino, druge pa je posnel iz raznih časopisov. Pisatelj je imel skromen namen: podati v šaljivi obliki nekaj odtokov in bežnih črtic otroškega mišljenja in doživljanja v šoli in doma. Posebnih strokovnih ciljev avtor ni zasledoval, zato knjižica ne bo v pomoč znanstveniku, pač pa jo bodo radi čitali starši doma in pa mladina sama. Duhovitejšje in pa posrečene anekdote si bo čitatelj vtisnil v spomin, zlasti šolska mladina, ki ljubi humor. Tudi učitelj bo našel v teh šaljivih zgodbicah kako zrnec k razumevanju otroka v različni starostni dobi. Celotanski »Popotnik« je objavljajal pod črtami podobne smešnice v podučne svrhe. Pred dvema letoma je priredil avtor podobno, toda obsežnejšo zbirko takih smešno-modrih črtic pod naslovom »Iz otroških ust« kot 25 zvezek Cirilove knjižnice. Posebno strokovno vrednost bi znal imeti bodoči izbor najboljših smešnic, ki so že bile in bodo menda še objavljene v nadaljnjih Kosijskih zvezkih in ki leže še raztrošene po raznih družinskih revijah in listih. —Až.—

—k Fran Skof: »Naša hrana. Mariiborska gostilničarska zdruza je izdala lično brošuro »Naša hrana« izpod peresa g. Frana Skofa, vodje gostilničarske nadaljevalne šole v Mariboru. Brošura je pisana za najširše sloje in vsebuje v prvem delu zelo poljudno in zanimivo razlago k čitanju in uporabi tabel najvažnejših živil in poživil. Tu se poučiš o veliki važnosti hrane za ohranitev zdravja, primerne teže telesa, tudi »moderne linije«, o velikem pomenu raznih soli, vitaminov itd. V tabelah najdeš vsa najvažnejša živila in poživila, 170 po številu, njihov sestavo z ozirom na vsebino vode, beljakovin, tolsche, ogljikovih hidratov, t. j. sladkorja, celuloze; dalje so v tabelah izražene končne vrednosti rudniških snovi, ki so lugastega ali kislinskega značaja, kalorije in vitamini, ki igrajo odločilno vlogo v današnji smotreni prehrani. Tretji del knjižice je namenjen onim, ki se hočejo seznaniti tudi s kemično sestavo živil in poživil. Vrsta znanstvene panoge, kateri pripada brošura, je še zelo skromno zastopana v naši jugoslovenski literaturi, zato nam je vsem tem bolj dobro došla. Komad stane v podrobni prodaji samo 10 Din. Glavno za